

Jelenia Góra, dnia 31 lipca 2024 r.

SKO.OŚ/41/23/24

D E C Y Z J A
SAMORZĄDOWEGO KOLEGIUM ODWOŁAWCZEGO
W JELENIEJ GÓRZE

Na podstawie art. 138 § 2 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (tekst jedn.: Dz. U. z 2024 r. poz. 572), oraz art. 71 ust. 2, art. 73 ust. 1, art. 80 ust. 1, ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 1112), § 3 ust. 1 pkt 79 i 81 oraz § 3 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. z 2019 r. poz. 1839 ze zm.), po rozpoznaniu odwołania Stowarzyszenia Ochrony Krajobrazu i Architektury Sudeckiej w Karpaczu, reprezentowanej przez adwokat Joannę Skupniewską, Kancelaria Adwokacka, ul. Skarbowców 24, 53-025 Wrocław od decyzji Wójta Gminy Podgórzyn nr 1/2024 z 25 kwietnia 2024 r. o środowiskowych uwarunkowaniach zgody na realizację przedsięwzięcia pod nazwą „Modernizacja wraz z rozbudową oczyszczalni ścieków komunalnych w Marczykach, gmina Podgórzyn, Samorządowe Kolegium Odwoławcze w Jeleniej Górze

o r z e k a

uchylić zaskarżoną decyzję w całości
i sprawę przekazać organowi I instancji do ponownego rozpoznania.

U Z A S A D N I E N I E

Decyzją nr 1/2024 z 25 kwietnia 2024 r. Wójt Gminy Podgórzyn ustalił na rzecz Gminy Podgórzyn środowiskowe uwarunkowania zgody na realizację przedsięwzięcia pod nazwą „Modernizacja wraz z rozbudową oczyszczalni ścieków komunalnych w Marczykach, gmina Podgórzyn. Decyzja ta była doręczana stronom przez obwieszczenie.

Od decyzji tej odwołanie złożyło Stowarzyszenie Ochrony Krajobrazu i Architektury Sudeckiej w Karpaczu, zwane dalej Stowarzyszeniem lub SOKiAS. W toku postępowania odwoławczego do sprawy wstąpiła pełnomocnik Stowarzyszenia, adwokat Joanna Skupniewska. W odwołaniu oraz w późniejszym piśmie, Stowarzyszenie podniosło w szczególności, iż w decyzji organ bezpodstawnie przyjął, że część miasta Karpacz (ok.55%), ma

być obsługiwana przez zmodernizowaną i rozbudowaną oczyszczalnię w Marczykach. W świetle opublikowanych przez Gminę Karpacz dokumentów założenie, że miasto będzie w części obsługiwane przez oczyszczalnię ścieków w Marczykach nie ma żadnego uzasadnienia. Karpacz prowadzi zaawansowane przygotowania do budowy własnej oczyszczalni ścieków, która będzie obsługiwać całe miasto, na podstawie „Wieloletniego planu rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych na lata 2020 — 2024 w Gminie Karpacz” z dnia 28 listopada 2019 r. Uwzględnienie odbioru ścieków z Karpacza przez oczyszczalnię w Marczykach doprowadzi do nadmiernej, zbędnej rozbudowy oczyszczalni i, tym samym, zwiększenia zagrożeń dla środowiska. Wystarczy tylko przytoczyć, że obecnie oczyszczalnia w Marczykach zajmuje powierzchnię 0,54 ha, a po rozbudowie obejmie teren 2,8 ha. Nie wiadomo również, w jaki sposób ścieki miałyby być transportowane z Karpacza do Marczyk. Nie przedstawiono żadnego systemu transportu ścieków z Karpacza do Marczyk. Trudno uznać za poważne wyjaśnienie, że ścieki będą dowożone taborem asenizacyjnym. Obecnie w Karpaczu podłączenia do kanalizacji nie ma zaledwie 100 budynków i ta liczba będzie się zmniejszać. W ocenie Stowarzyszenia uwzględnianie odbioru ścieków z Karpacza jest całkowicie nierealne. Ponadto w ocenie odwołującej się zaplanowanie oczyszczalni na ponad 50 tys. odbiorców, gdy obecnie, z roku na rok zmniejsza się liczba mieszkańców w miejscowościach, jakie oczyszczalnia ma obsługiwać. Te dane sugerują, że planuje się dalsze zwiększanie zabudowy hotelowej i apartamentowej w mocno przeinwestowanych miejscowościach oraz niszczenie w ten sposób środowiska naturalnego i górskiego kraju. SOKiAS podniosło, że modernizacja oczyszczalni ścieków komunalnych w Marczykach jest konieczna, natomiast jej rozbudowa na wielką skalę całkowicie nieuzasadniona. Pociągnie za sobą nie tylko wysokie koszty budowy i eksploatacji oraz degradację środowiska na obszarze przyległym, ale pogorszy znacząco warunki życia mieszkańców Marczyk i Podgórzyna oraz przebywających na tym terenie turystów.

Stowarzyszenie zarzuciło decyzji naruszenie przepisów postępowania tj. art. 7, 77 i 80 kpa polegające na nieprawidłowym ustaleniu stanu faktycznego sprawy, oparciu jej o nieprawidłowe dane i niewyjaśnieniu wszystkich okoliczności mających istotne znaczenie w kontekście rozmiaru planowanej inwestycji, w szczególności w zakresie rzeczywistych koniecznych rozmiarów inwestycji. Jednocześnie wniosło o dopuszczenie i przeprowadzenie dowodu z dokumentu w postaci pisma Burmistrza Karpacza z dnia 24.05.2024 r. stanowiącego odpowiedź na zapytanie dotyczące informacji publicznej. Strona podniosła także, że w Raporcie oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko z dnia 02.06.2024 r. w rozdziale 3.3 p.t. Projektowana inwestycja, napisano: Rozbudowa oczyszczalni ścieków przewidziana

została dla przepływu zwymiarowanego do obsługi miejscowości: Sosnówka, Staniszków, Marczyce, Podgórzyn, Przesieka, Głębock, Zachełmie, Borowice, Miłków i część miasta Karpacz (ok.55%) i dalej: Istniejąca oczyszczalnia ścieków przewidziana jest cło obsługi gminy Podgórzyn i zwymiarowana jest na RLM = 6000 oraz przepływ średniodobowy wynoszący $Q = 750 \text{ m}^3/\text{dl}$. Dla obsługi wskazanych miejscowości wymagana jest hydrauliczna przepustowość docelowa wynosząca ok. 7000 m^3/d oraz RLM = ok. 50166. Istniejąca oczyszczalnia ma daleko za małą przepustowość dla obsługi opisanej zlewni z uwzględnieniem planowanego rozwoju mieszkalnictwa i bazy turystycznej. Jednocześnie z treści decyzji wynika, że na większość wniosków pochodzących od osób biorących udział w konsultacjach społecznych, które odnosiły się do niepotrzebnie dużego gabarytu realizowanej inwestycji, organ odpowiedział, iż parametry nowej oczyszczalni ścieków są prawidłowe i odpowiadają zapotrzebowaniu gminy, natomiast i tak inwestycja będzie realizowana w II etapach i jeśli zrealizowanie etapu I będzie wystarczające, nie dojdzie do realizowania drugiego etapu. Takie stanowisko w ocenie Stowarzyszenia jest jednak niespójne z tym co znajduje się w rozdziale 3.3 Raportu środowiskowego. Raport wskazuje bowiem na podział inwestycji na etapy ze względu na znaczny udział w ściekach bazy turystycznej i uwzględnienie sezonowej zmienności przepływu. Docelowa przepustowość oczyszczalni wynosząca $Q_{d\acute{s}r} + 7000 \text{ m}^3/\text{d}$ ma zostać osiągnięta w latach 2035 - 2040, natomiast do tego czasu oczyszczalnia ma pracować z ok. połową docelowej przepustowości, tj. 3500 - 4000 m^3/cl . W ocenie SOKiAS wbrew twierdzeniom organu, Raport środowiskowy wskazuje, że przepustowość $Q_{d\acute{s}r} + 7000 \text{ m}^3/\text{d}$ jest docelowa i nie uzależnia się jej osiągnięcia od kwestii uznania, że realizacja wyłącznie etapu I będzie wystarczająca dla potrzeb Gminy Podgórzyn. Należy również zauważyć, że kwestia etapowania to również zagadnienie z zakresu już samego procesu inwestycyjnego i uzyskiwania pozwolenia na budowę. W ocenie strony przepustowość inwestycji została ustalona w sposób błędny albowiem oczyszczalnia ta nie obędzie odbierała ścieków z Karpacza. Strona podała, że na etapie składania wniosków do decyzji, organ I instancji nie przedstawił merytorycznego uzasadnienia dla włączenia Karpacza do obsługi przez oczyszczalnię ścieków i nie zostały w tym zakresie udostępnione jakiegokolwiek dokumenty. Mimo składanych w tym zakresie wniosków. Organ I instancji wskazał, że porozumienie nie jest przedmiotem procedury oceny oddziaływania na środowisko, ale nie sposób zgodzić się z takim twierdzeniem, bowiem porozumienie uzasadnia potrzebę tak znacznej przepustowości oczyszczalni ścieków i jest istotne z perspektywy wydania decyzji środowiskowej. Tym samym poza twierdzeniem organu, iż „racjonalnie uargumentowano” potrzebę uwzględnienia Karpacza, nie ma jakiegokolwiek dokumentu, który potwierdziłby tę potrzebę. Czyli de facto nie

została ona wykazana. Strona nie zgodziła się także, ze stwierdzeniem, że wysoka przepustowość oczyszczalni wynika z nierównomierności dopływu ścieków i wahań ilości ścieków. W jej ocenie takie tłumaczenie sprowadza do konkluzji, że dopisanie połowy Karpacza do odbioru ścieków przez oczyszczalnię w Marczykach rozwiąże problemy z wyrównaniem sezonowych wahań na terenie obsługiwanej zlewni, z czym zupełnie nie można się zgodzić. Tymczasem miasto i gmina Karpacz w żadnym zakresie nie uwzględnia oczyszczalni gminy Podgórzyn w swoich planach rozwojowo - inwestycyjnych. Nie byłoby również zaskoczeniem, gdyby Karpacz nie wiedział o tym, że został uwzględniony w przepustowości oczyszczalni Gminy Podgórzyn. Strona podała, że w dniu 8 maja 2024 r. opublikowano w telewizji „Zachodnia TV” wywiad z Radosławem Jęckiem, który ponownie objął stanowisko Burmistrza Karpacza w wyniku wyborów samorządowych. Na pytanie redaktora o pierwsze tematy, jakie pojawią się na tapecie działań, Burmistrz Karpacza odpowiedział: przede wszystkim budowa własnej oczyszczalni ścieków, która w 100% uniezależni nas od Karkonoskiego Systemu Wodociągów i Kanalizacji (ok. 6 min. 40 sek. trwania programu „Gość Dnia”). Strona wskazała na załączony do pisma dokument odpowiedź Burmistrza gminy Karpacz na zapytanie o udzielenie informacji publicznej. Z otrzymanego dokumentu jasno i jednoznacznie wynika, że Karpacz w ogóle nie powinien być brany pod uwagę w ramach ustalania przepustowości oczyszczalni ścieków w Marczykach. Powyższe okoliczności jednoznacznie wskazują, że określone we wniosku parametry przepustowości zostały zawyżone i nie stanowią prawidłowego odzwierciedlenia potrzeb gminy Podgórzyn w kontekście planowanej inwestycji. Nie wiadomo skąd wnioskodawca miał dane odnoszące się do gminy Karpacz, bowiem jak wynika wprost z uzyskanej od Burmistrza Karpacza informacji: Gmina Karpacz nie przekazywała Gminie Podgórzyn żadnych danych dotyczących bilansu i ilości ścieków oraz nie prowadziła żadnych uzgodnień w tej sprawie.

Rozstrzygając jak we wstępie Samorządowe Kolegium Odwoławcze w Jeleniej Górze wzięło pod uwagę co następuje:

Materialnoprawną podstawę wydanej w sprawie decyzji stanowiły przepisy ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tekst jedn.: Dz. U. z 2024 r. poz. 1112) dalej uioś.

Wnioskiem z dnia 02 listopada 2021 r. Gmina Podgórzyn, działająca przez pełnomocnika wniosła o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach zgody na

realizację przedsięwzięcia polegającego na: Modernizacji wraz z rozbudową oczyszczalni ścieków komunalnych w Marczycach, gm. Podgórzyn”.

W pierwszej kolejności należy wskazać, że zgodnie z § 3 ust.2 pkt. 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. z 2019, poz. 1839) *Do przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko zalicza się również przedsięwzięcia: polegające na rozbudowie, przebudowie lub montażu realizowanego lub zrealizowanego przedsięwzięcia wymienionego w ust. 1, z wyłączeniem przypadków, w których ulegająca zmianie lub powstająca w wyniku rozbudowy, przebudowy lub montażu część realizowanego lub zrealizowanego przedsięwzięcia nie osiąga progów określonych w ust. 1, o ile zostały one określone; w przypadku gdy jest to druga lub kolejna rozbudowa, przebudowa lub montaż, sumowaniu podlegają parametry tej rozbudowy, przebudowy lub montażu z poprzednimi rozbudowami, przebudowami lub montażami, o ile nie zostały one objęte decyzją o środowiskowych uwarunkowaniach;*

Zgodnie z § 3 ust. 1 pkt. 79 oraz pkt. 81 cyt. rozporządzenia do przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko zalicza się instalacje do oczyszczania ścieków inne niż wymienione w § 2 ust. 1 pkt 40, przewidziane do obsługi liczby mieszkańców nie mniejszej niż 400 równoważnej liczby mieszkańców w rozumieniu art. 86 ust. 3 pkt 2 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. - Prawo wodne (pkt 79); sieci kanalizacyjne o całkowitej długości przedsięwzięcia nie mniejszej niż 1 km, z wyłączeniem:

- a) przebudowy tych sieci metodą bezwykopową,
- b) sieci kanalizacji deszczowej zlokalizowanych w pasie drogowym i obszarze kolejowym,
- c) przyłączy do budynków (pkt 81)

W tej sytuacji – stosownie do art. 71 ust. 2 ustawy – uzyskanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla planowanych przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko jest wymagane.

Stosownie do treści art. 80 ust. 1 ustawy, jeżeli była przeprowadzona ocena oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, właściwy organ wydaje decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach, biorąc pod uwagę:

- 1) wyniki uzgodnień i opinii, o których mowa w art. 77 ust. 1;
- 2) ustalenia zawarte w raporcie o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko;
- 3) wyniki postępowania z udziałem społeczeństwa;

- 4) wyniki postępowania w sprawie transgranicznego oddziaływania na środowisko, jeżeli zostało przeprowadzone.

W niniejszej sprawie konieczność przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko nałożył na inwestora organ I instancji mocą postanowienia z dnia 02.12.2021 r. Postanowieniem tym organ określił także zakres raportu oddziaływania na środowisko.

W toku sprawy, pismem z dnia 27.09.2023 r. pełnomocnik inwestora wskazała m. in. , iż zmienił się obszar przedsięwzięcia. W związku z koniecznością zmiany miejsca odprowadzania ścieków oczyszczonych do innego odbiornika, koniecznym elementem przedsięwzięcia będzie wykonanie nowego rurociągu ścieków oczyszczonych. Przedsięwzięcie realizowane będzie na terenie działek w obrębie Marczyce nr 12/12, 11/5, 180/1 oraz w obrębie Podgórzyn 536/1, 536/2, 536/3, 355/2, 532/2, 530/7, 330/8, 509/5, 627/4, 602/7, 462/9, 473/14, 468/1.

W toku postępowania organ I instancji pozyskał:

- opinię Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego - postanowienie z dnia 28 czerwca 2022 r. opiniujące pozytywnie środowiskowe uwarunkowania realizacji przedsięwzięcia oraz postanowienie z dnia 06.12.2023 r. ponownie opiniuje pozytywnie, na podstawie art. 77 ustawy ooś, środowiskowe uwarunkowania realizacji przedsięwzięcia polegającego na modernizacji wraz z rozbudową oczyszczalni ścieków komunalnych w Marczykach pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych.
- uzgodnienie Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie, Dyrektora Zarządu Zlewni w Lwówku Śląskim - postanowienie znak: WR.ZZŚ.3.435.247.2021.MD z dnia 13.12.2023 r. o uzgodnieniu realizacji przedsięwzięcia
- uzgodnienie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu - postanowienie z dnia 23 lutego 2024 r. o uzgodnieniu realizacji przedsięwzięcia w wariantcie proponowanym przez wnioskodawcę i określeniu warunków.

Spór w niniejszej sprawie sprowadza się w zasadzie do dwóch kwestii podnoszonych przez Stowarzyszenie: braku uzasadnienia do ujęcia w parametrze przepustowości planowanej oczyszczalni, Gminy Karpacz, oraz tym samym, zbyt dużej, zaplanowanej, nieuzasadnionej przepustowości owej oczyszczalni. W ocenie Kolegium odwołanie Stowarzyszenia zasługuje na uwzględnienie.

Jak wynika z akt sprawy, przedmiotowe przedsięwzięcie polegać będzie na modernizacji i rozbudowie oczyszczalni ścieków komunalnych w miejscowości Marczyce,

wraz z budową nowego rurociągu ścieków oczyszczonych. Przedsięwzięcie obejmuje kompleksową rozbudowę oczyszczalni ścieków w Marczykach, w ramach której wykonana zostanie budowa nowych obiektów oraz przebudowa i remont obiektów istniejących, w celu zmiany ich funkcji. W ramach inwestycji przewidziano wyłączenie z eksploatacji części istniejących obiektów oczyszczalni ścieków, co jest uwarunkowane ich zbyt niską przepustowością hydrauliczną oraz stanem technicznym, umożliwiającym ich wykorzystanie dla prognozowanej przepustowości oczyszczalni. Jak organ wskazał w decyzji: rozbudowa oczyszczalni ścieków przewidziana została dla przepływu zwymiarowanego do obsługi miejscowości: Sosnówka, Staniszków, Marczyce, Podgórzyń, Przesieka, Głębock, Zachełmie, Borowice, Miłków i część Karpacz (ok. 55%).

W decyzji organ wskazał ponadto, że obecna oczyszczalnia, przewidziana jest do obsługi ok. 6000 RLM i przepływ średniodobowy wynoszący $Q=750\text{m}^3/\text{d}$. Ilość odprowadzanych ścieków oczyszczonych będzie wynosić w I etapie $Q_{\text{śrd}} = 3\,500\text{m}^3/\text{d}$ (RLM ok. 25083), a w II etapie $Q_{\text{śrd}} 7\,000\text{m}^3/\text{d}$ (RL = ok. 50 166), co stanowić będzie odpowiednio 0,8% i 1,6% naturalnego przepływu wód w korycie rzeki stanowiącej odbiornik ścieków. Pierwotnie odbiornikiem oczyszczonych ścieków miał być ciek Czerwonka. Stan rozpatrywanej jednolitej części wód, określony został jako zły ze względu na klasę elementów biologicznych, stąd też w toku prowadzonego postępowania została dokonana zmiana odbiornika. Odbiornikiem oczyszczonych ścieków po zmianie został potok Podgórna, w okolicy krm 3+311. Wykonana zostanie budowa nowego rurociągu tłocznego (in. DN 250), odprowadzającego ścieki z rozbudowanej oczyszczalni. Długość planowanego rurociągu wyniesie do ok. 1,7 krm, przy czym ok. 1,6 krm stanowił będzie rurociąg tłoczny 250 mm, doprowadzony do studni rozprężnej, zlokalizowanej przy ul. Ewangelickiej w m. Podgórzyń, a kolejny ok. 100m stanowił będzie rurociąg grawitacyjny DN 400, doprowadzający ścieki oczyszczone do wylotu ścieków do potoku Podgórnej.

Docelowo, rzeczywista maksymalna przepustowość hydrauliczna, z uwagi na wymagany czas przetrzymywania ścieków w osadnikach wtórnych, wynosić będzie $1050\text{m}^3/\text{h}$, w tym $758\text{m}^3/\text{h}$ ścieków dopływających oraz $292\text{m}^3/\text{h}$ recyrkulacji wewnętrznej. Wody opadowe i roztopowe dopływające do oczyszczalni oraz okresowy przepływ ponad miarowy, gromadzony będzie czasowo w zbiorniku retencyjnym i doprowadzony powtórnie do ciągu technologicznego w okresach zmniejszonego dopływu (np. w nocy). Do zbiornika retencyjnego kierowany będzie dopływ powyżej $1\,100\text{m}^3/\text{h}$. W zbiorniku retencyjnym będzie zlokalizowany przelew awaryjny, zabezpieczający zbiornik przed przepełnieniem. Przelew będzie stanowić dodatkowe zabezpieczenie i zadziała w przypadku awarii sondy poziomu ścieków w zbiorniku

lub w przypadku nie włączenia się pomp wód opadowych przy zadanym poziomie maksymalnym w zbiorniku, co mogłoby skutkować jej przelaniem i potencjalną awarią. W przypadku zadziałania przelewu, wody odprowadzane ze zbiornika za jego pośrednictwem trafiać będą do pompowni ścieków surowych i wód opadowych, stąd trafią na ciąg technologiczny i przejdą wszystkie procesy oczyszczania ścieków. Jak wynika z Raportu oczyszczalnia posiadać będzie wystarczającą rezerwę przepustowości dla przyjęcia wód z przelewu, w związku z czym nie przewiduje się odprowadzania ścieków nieoczyszczonych do środowiska. Planowana inwestycja zlokalizowana jest w północno-wschodniej części wsi Marczyce, w odległości ok. 100 m od najbliższych zabudowań mieszkalnych. W odległości ok. 400 m w kierunku południowym znajduje się zbiornik Sosnówka, odległości ok. 100 m, znajduje się kompleks hodowlanych stawów rybnych. Teren inwestycji częściowo stanowi obszar zurbanizowany, zabudowany obiektami oczyszczalni ścieków z powierzchniami utwardzonymi i uzbrojeniem w sieci międzyobiektywne, niezbędne do funkcjonowania oczyszczalni ścieków. Teren na który planowana jest rozbudowa oczyszczalni jest obecnie niezabudowany, dotychczas wykorzystywany rolniczo.

Rację ma strona odwołująca się, że z Raportu nie wynika to, co organ wskazał w decyzji na stronie 16, iż oczyszczalnia została zaprojektowana tak, że realizacja I etapu, zapewni pełną funkcjonalność obiektu (dla przyjętego w tym etapie przepływu średniodobowego 3 500 m³/d i RLM 25 083) i nie pociąga za sobą bezpośredniej konieczności wykonania II etapu. Wręcz przeciwnie w raporcie, w rozdziale 3.3 wskazano, że docelowa przepustowość oczyszczalni, jaka ma zostać osiągnięta w latach 2035-2040 ma wynieść QdŚr +7000 m³/d.

Niemniej jednak w piśmie przekazującym odwołanie do Kolegium organ i instancji wskazał, że organ I instancji „...zamierza zmienić wydaną decyzję nr I /2024 r. w sprawie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach zgody na realizację przedsięwzięcia pn.: Modernizacja wraz z rozbudową oczyszczalni ścieków komunalnych w Marczycach, gm. Podgórzyn” w zakresie zmniejszenia przepustowości oczyszczalni ścieków z II etapu obejmującego ok. 50 166 RLM na 25 083 RLM czyli Qśrd = 3 500 m³/d. Pozostały zakres inwestycji nie ulegnie zmianie....”. W ocenie Kolegium taka zmiana musi wynikać z wniosku inwestora, ale ponieważ w niniejszej sprawie inwestorem jest Gmina Podgórzyn, można domniemywać, iż organ I instancji posiada wiedzę o planach inwestora.

Dlatego stanowisko to, należało uznać w istocie za zmianę wniosku na etapie postępowania odwoławczego, skutkujące koniecznością wydania przez organ II instancji rozstrzygnięcia kasacyjnego.

Podstawę prawną takiego rozstrzygnięcia stanowi przepis art. 138 § 2 k.p.a. Uchylenie decyzji na podstawie art. 138 § 2 k.p.a. jest dopuszczalne z tego powodu, że organ I instancji nie ustalił poprawnie stanu faktycznego sprawy. W takiej sytuacji organ odwoławczy ma ustawowy nakaz uchylenia decyzji pierwszej instancji i przekazania sprawy do ponownego rozpatrzenia temu organowi. Zatem w sprawach, w których organ pierwszej instancji nie wyjaśnia stanu faktycznego sprawy w zakresie istotnym dla rozstrzygnięcia sprawy, nie ma innej możliwości orzekania jak stosowanie art. 138 § 2 k.p.a.. Oczywiście wówczas zawsze musi nastąpić przekazanie sprawy do organu niższej instancji. W tym kontekście znaczenie ma to, że postępowanie o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach wszczynane jest na zasadzie skargowości. Z przepisów ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko, wynika jednoznacznie, że decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach wydaje się na wniosek strony postępowania. Stosownie bowiem do art. 73 ust. 1 ustawy *postępowanie w sprawie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach wszczyna się na wniosek podmiotu planującego podjęcie realizacji przedsięwzięcia*. Organ prowadzący postępowanie musi zatem dokładnie ustalić treść wniosku i nie może tego wniosku modyfikować. Jego obowiązkiem jest natomiast odniesienie się do treści żądania strony wnioskującej i po przeprowadzeniu stosownego postępowania, wydanie decyzji pozytywnej dla strony lub odmówienie ustalenia środowiskowych uwarunkowań dla wnioskowanej inwestycji.

Prawo modyfikacji wniosku wszczynającego postępowanie - jego zmiany - przysługuje natomiast inwestorowi, aż do czasu zakończenia postępowania decyzją ostateczną. Oznacza to, że inwestor może zmienić wniosek również na etapie postępowania odwoławczego, które rozpoczyna się po wydaniu decyzji przez organ pierwszej instancji i po złożeniu odwołania. Organ II instancji działając zgodnie z zasadą dwuinstancyjności obowiązany jest orzekać przy uwzględnieniu zmodyfikowanego wniosku. Rozstrzygnięcie odwoławcze, determinowane będzie zaś charakterem dokonanych zmian. Przy zmianach nieistotnych można rozważać - w zależności od indywidulanych okoliczności sprawy - możliwość wydania orzeczenia merytorycznego przez organ II instancji, natomiast przy zmianach istotnych, orzekanie przez organ II instancji co meritem sprawy prowadzić może do naruszenia zasady dwuinstancyjności. W takim przypadku konieczne będzie skorzystanie z instytucji określonej w art. 138 § 2 k.p.a.

W niniejszej sprawie zaistniała tego rodzaju sytuacja. Mając na uwadze, że decyzja ustalająca środowiskowe uwarunkowania nie stała się ostateczna, gdyż wywiedziono od niej odwołanie, stanowisko organu, co do konieczności zmiany decyzji w zakresie głównego parametru tej inwestycji, a więc przepustowości nie może pozostać bez wpływu na orzeczenie podjęte przez organ odwoławczy – który obowiązany jest, uwzględniać przy orzekaniu wszelkie zmiany stanu faktycznego i stanu prawnego zaistniałe w sprawie do czasu wydania decyzji odwoławczej. Mając powyższe na uwadze zauważyć należy, że zakres planowanej zmiany w zakresie przepustowości inwestycji uznać należy za tak istotny, że organ II instancji nie jest uprawniony do merytorycznego orzekania w tym zakresie. Skoro zatem, w sposób zasadniczy zmieni się zakres wniosku i planowanej inwestycji przed wydaniem orzeczenia kończącego postępowanie w sprawie, konieczne było zastosowanie orzeczenia kasacyjnego. Każde inne, godziłoby bowiem w zasadę dwuinstancyjności postępowania. Podnieść przy tym należy, że kwestia zaplanowania zbyt dużej przepustowości oczyszczalni jest jednym z zarzutów odwołującego się Stowarzyszenia, które podnosi, że przepustowość ta jest zawyżona i nie odzwierciedla realnych potrzeb Gminy. Tym samym de facto zmiana w tym zakresie uwzględnia żądania odwołującego się Stowarzyszenia.

Odnosząc się zaś do stanowiska odwołującego się Stowarzyszenia, iż brak jest jakichkolwiek podstaw ku temu aby uwzględniać Gminę Karpacz jako podmiotu, od którego również będą odbierane ścieki, Kolegium uznaje zarzut za uzasadniony, w szczególności w kontekście pisma z dnia 24 maja 2024 r. przedłożonego przez stronę na etapie odwoławczym, w którym Burmistrz Karpacza wskazał, że: „...*Gmina Karpacz nie planowała odprowadzania ścieków komunalnych z terenu Karpacza do oczyszczalni ścieków w Marczykach, ani nie zapadły żadne decyzje na poziomie Gminy Karpacz w związku z „Modernizacją wraz z budową oczyszczalni ścieków komunalnych w Marczykach, gmina Podgórzyn...”*”. W ramach ponownego rozpoznania sprawy, organ I instancji ustali zatem prawidłowy zakres planowanej przez Gminę Podgórzyn inwestycji. Kolegium wskazuje przy tym, iż z opisu inwestycji i wskazania, iż ma być realizowana na działkach nr 536/1, 536/2, 536/3, 355/2, 532/2, 530/7, 330/8, 509/5, 627/4, 602/7, 462/9, 473/14, 468/1 obręb Podgórzyn, nie wynika, iż inwestycja ma być realizowana na terenie gminy Karpacz. Ponadto zgodnie z art. 75 ust. 1 pkt 4 ustawy organem właściwym do wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach jest wójt, burmistrz, prezydent miasta. Na mocy jednak art. 75 ust. 4 ust. 4 ustawy w przypadku przedsięwzięcia, o którym mowa w ust. 1 pkt 4, wykraczającego poza obszar jednej gminy, decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach wydaje wójt, burmistrz, prezydent miasta, na którego obszarze właściwości znajduje się największa część terenu, na którym ma być

realizowane to przedsięwzięcie, po zasięgnięciu opinii wójta, burmistrza, prezydenta miasta właściwego dla pozostałego terenu, na którym ma być realizowane to przedsięwzięcie. W niniejszej sprawie Burmistrz Karpacza nie brał udziału. Pytanie zatem, czy rzeczywiście planowana modernizacja oczyszczalni ma także przyjmować ścieki z Karpacza, skoro ani Burmistrz Karpacza tego nie potwierdza, ani w ramach tej inwestycji nie zaplanowano jakiegokolwiek infrastruktury na terenie Karpacza. Kwestie te organ I instancji winien rozstrzygnąć w ramach ponownego rozpoznania sprawy, tym bardziej, iż mają one wpływ na zaplanowaną przepustowość oczyszczalni.

Mając na uwadze powyższe należało orzec jak w sentencji decyzji.

Decyzja niniejsza jest ostateczna.

Samorządowe Kolegium Odwoławcze w Jeleniej Górze w składzie:

Przewodniczący Składu Orzekającego: **Dariusz Drozdowski**

Członkowie: **Agnieszka Mazurkiewicz (spr.)**

Monika Frankiewicz

Pouczenie:

1. Decyzja jest ostateczna.
2. Stosownie do art. 64a. ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnym, na niniejsza decyzję skarga nie przysługuje, jednakże strona niezadowolona z treści decyzji może wnieść od niej sprzeciw. Zgodnie z art. 64b ustawy p.p.s.a, sprzeciw od decyzji powinien czynić zadość wymaganiom pisma w postępowaniu sądowym, a ponadto zawierać wskazanie zaskarżonej decyzji, żądanie jej uchylenia oraz oznaczenie organu, który wydał zaskarżoną decyzję.
3. Sprzeciw od decyzji wnosi się w terminie czternastu dni od dnia doręczenia skarżącemu decyzji do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego we Wrocławiu za pośrednictwem Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Jeleniej Górze.
4. Wysokość wpisu sądowego wynosi w tej sprawie 100 zł (na podstawie § 2 ust. 1 pkt 1 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 16 grudnia 2003 r. w sprawie wysokości oraz

szczegółowych zasad pobierania wpisu w postępowaniu przed sądami administracyjnymi – Dz. U. Nr 221 poz. 2193)

5. Strona ma możliwość ubiegania się o przyznanie prawa pomocy. Zgodnie z art. 244 § 1 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnym prawo pomocy obejmuje zwolnienie od kosztów sądowych oraz ustanowienie adwokata, radcy prawnego, doradcy podatkowego lub rzecznika patentowego. Stosownie do art. 243 § 1 prawo pomocy może być przyznane stronie na jej wniosek złożony przed wszczęciem postępowania lub w toku postępowania. Wniosek ten wolny jest od opłat sądowych.

Otrzymują:

1. strony postępowania w drodze obwieszczenia (art. 49 Kpa):
2. Pełnomocnik Gminy Podgórzyn : Małgorzata Ratajczak, Biuro Opracowań Środowiskowych ENVIPOSSE z siedzibą w Zielonej górze przy ul. Jagodowej 10b
3. adwokat Joanna Skupniewska Kancelaria Adwokacka, ul. Skarbowców 24, 53-025 Wrocław
4. Wójt Gminy Podgórzyn + zwrot akt
5. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska we Wrocławiu, Jana Długosza 68, 51-162 Wrocław (w trybie art. 74 ust. 4 uioś)
6. Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie, Zarząd Zlewni w Lwówku Śląskim ul. Jaśkiewicza 24, 59-600 Lwówek Śląski (w trybie art. 74 ust. 4 uioś)
7. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Jeleniej Górze, ul. Kasprowicza 17, 58-500 Jelenia Góra (w trybie art. 74 ust. 4 uioś)
8. aa